

eduresourceza.com

ROEDEAN SCHOOL (SA)

INSPIRING A LIFE OF SIGNIFICANCE

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

MATRIEK VRAESTEL 1

6 September 2023

MEMORANDUM

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1: ARTIKEL

Vonkelwynproppe klap vir merkwaardige Kirsten

- 1.1 “Vonkelwynproppe”. (1)
 - 1.2 Iemand wat iets merkwaardigs reggekry het./ Iemand wat onthou word vir iets baie spesiaals. (eie verduideliking) (1)
 - 1.3 ONWAAR. “alleenvaart”/“solo-seiljagwedvaart” (2)
 - 1.4 Golden Globe seiljagwedvaart (1)
 - 1.5 Oos-Kaap (**nie** Gqeberha **nie**) (1)
 - 1.6 $365 - 235 = 130$ dae minder as ‘n jaar (1)
 - 1.7 A) om ervare deelnemers te laat verloor. (1)
 - 1.8 Hy is gerelegeer na ‘n ander kategorie omdat hy herstelwerk in Chili laat doen het. (1)
 - 1.9 “ongelooflike een-keer-in-‘n-leeftyd-ervaring” (1)
 - 1.10 Sy het vir Tapio Letinen gered en dit kon haar dalk tyd gekos het en laat verloor het. (1)
 - 1.11 ONWAAR. Sy is van Afrika en hy is van Europa/ Noord-Europa (2)
 - 1.12 Sy was alleen. Sy moes die wind gebruik. Sy was moeg, want sy het dwarsdeur die nag geseil. Sy was ver weg van hom – 170km ver. (enige 2) (2)
 - 1.13 **Eie rede.** Ek hou nie van die see nie en word seesiek./Ek hou nie daarvan om alleen te wees nie en dit sou baie moeilik wees vir so lank op my eie. (1)
- [16]

VRAAG 2: ADVERTENSIE

NASIENKODE WAT GEBRUIK MOET WORD:

- 2.1 Daar is musieknote./ Daar is musiekinstrumente./ Daar is 'n musiekstuk./ Daar is oorfone./ Daar is 'n seuntjie wat in 'n mikrofoon sing./ Daar is 'n mikrofoon./ (enige 2) (2)
- 2.2 Huisgenoot (1)
- 2.3 Dit is baie kleurvol./Daar is groot woorde in kleur./ Die rooi kol in die middel./ Die retoriese vraag wat die leser betrek./ Die oulike seuntjie wat sing. (enige goeie verduideliking) (1)
- 2.4 Ja, dit trek my aandag. / Nee, die kind is klein en ek is 'n tiener./ Nee, ek hou nie van musiek nie, daarom het dit nie my aandag getrek nie. (1)
- 2.5 Ja, ek hou van musiekmaak/ Nee, ek is te skaam en kan nie musiek maak nie. (1)
- 2.6 Jongmense wat van musiek hou/ Kinders wat daarvan hou om op te tree voor mense./ Ouers wat wil hê hulle kinders moet deelneem. (2)
- [8]

VRAAG 3: SPOTPRENT

- 3.1 Haar oë is groot oop, daar is 'n frons op haar voorkop, haar mond trek boontoe (enige 1) (1)
- 3.2 Hy is gefrustreerd as 'n mens na die emoji's kyk/ kwaad/geïrriteerd/ verontwaardig. (1)
- 3.3 Die koerant (**nie** krante **nie**) (1)
- 3.4 WAAR. Sy dra 'n bril – (**nie** brille **nie**) (2)
- 3.5 Hy sukkel om koerant te lees en te verstaan./ Hy skryf net SMS-taal./Sy spelling is nie reg nie. /Hy kan net verstaan as daar emoji's is saam met leeswerk. (1)
- [6]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

Wie is jy op Sosiale Media?

Som die **vyf persoonlikhede en wat hulle graag doen** puntsgewys op.

Begin by 10 punte en penaliseer afwaarts soos volg.

- 2 vir elke verkeerde feit.
- 1 as dit nie puntsgewys is nie/nie 5 punte het nie
- 1 as dit nie volsinne is nie/telgramstyl is
- 1 as formaat nie korrek is nie
- 1 as woordtelling nie aangedui is nie/ óf te veel óf te min is
- 1 vir elke 2 direkte aanhalings

A	Aangehaal (-1 vir elke 3 sinne aangehaal)
B	Begrip / volgorde (-1)
L/K	Te lank of kort
P	Puntsgewys
W	Woordtelling

1. Die realiteitster hou daarvan om haar hele lewe op sosiale media te dokumenteer omdat sy dink dit is so opwindend. (20)
2. Die Jamie Oliver wat haar roosterbroodjie afneem, want dis 'n persoonlike oorwinning, al weet sy nie hoe dit smaak nie. (20)
3. Die sosiale media-hoender wat iets te sê het oor alles. (10)
4. Die aandagsoeker hou joernaal op sosiale media en skryf haar diepste gevoelens neer. (13)
5. Die miemie hou van kettingboodskappe en plasings en foto's moet baie spesifiek wees. (13)

(76 woorde)

[10]**TOTAAL AFDELING B: 10****AFDELING C: GEDIGTE****Gesiene Gedigte****VRAAG 4: Strelitzia deur Annie Kloppe**

- 4.1.1 "stiptelik" (1)
- 4.1.2 "sigaret" (1)
- 4.1.3 "luukse" (1)
- 4.2 Dit dui op die feit dat sy haarself as belangrik ag./ Sy is selfgesentreerd. (enige goeie verduideliking) (1)
- 4.3.1 Die eerste word aandagstrepe gebruik en die tweede hakies. (2x½=1)
- 4.3.2 Beide gee meer informasie oor wat sy doen – sy ry werk toe en sy staar. (1)
- 4.4 alleenplasing (1)
- 4.5 Nee, hy skop haar geliefde plant stukkend om aandag te kry/
Nee, die reël: "dit was reeds te laat" word herhaal en dit bewys dat die verhouding nie goed was nie – dit kon nie meer herstel word nie. (1)
- 4.6 Van die verontregte seun wat ook "skoppe" moet verduur omdat sy ma nie aandag aan hom gee nie/ Van die ma. Die seun sou haar graag wou skop, maar hy kan nie, nou haal hy sy frustrasie op die Strelitzia plant uit. (1)
- 4.7 Student se eie antwoord en opinie. Bv. Ek sou dadelik stop en uitklim en hoor wat my kind wil sê./ Ek sou meer aandag aan my kind gee, sodat dit nie vir hom nodig is om 'n plant stukkend te skop van frustrasie nie. (1)

[10]

VRAAG 5: Aandeelhouer *deur Alta Marincowitz*

- 5.1 Die jongmense praat so – dit is 'n informele manier van Afrikaans praat tussen tieners. (1)
 - 5.2 'n Vrye vers (1)
 - 5.3 'n Ouer persoon/ onderwyser en 'n skoolkind/tienersseun (1)
 - 5.4 Om dieselfde te doen as die ouer persoon bv. As jou pa 'n dokter is dan word jy ook 'n dokter. (1)
 - 5.5 Beurs = die Johannesburgse effektebeurs
Beurs = 'n beursie waarin geld en kaarte gehou word (2)
 - 5.6 Enjambement (1)
 - 5.7 Sy spiere/ sy sport/ die meisies (1)
 - 5.8 Die finansiële sektor/ die aandeelbeurs/finansiering (moet reg gespel wees) (1)
 - 5.9 Ja, jy het geld nodig om te kan lewe en jou gimnasium lidmaatskap te betaal. Nee, sy ouerdomsgroep is gepla oor meisies en spiere en sport – hy is baie soos sy tydgenote. (1)
- [10]**

Ongesiene Gedig

VRAAG 6: 'n Aand vir eerstes *deur Fanie Viljoen*

- 6.1 “Maar” in reël 4. (1)
 - 6.2 ONWAAR. Daar is progressie. Die vryery word hewiger/ die soenery word meer intens. (2)
 - 6.3 Die spreker het haar koeldrank (Coke) op die mense voor haar omgegooi. (1)
 - 6.4 “flikkerende” (1)
 - 6.5 Skaam/ ongemaklik/ onervare/ gebruik (enige beskrywende negatiewe gevoel). (1)
 - 6.6 “en saam Ster-Kinnekor springmielies geëet het”/enige ander voorbeeld van alliterasie. **Klank moet onderstreep wees.** (1)
 - 6.7 Daar is tieners in elke gedig./ Al drie is vrye verse/ Al drie het tienersseuns in. (enige ander ooreenkoms) (1)
 - 6.8 Ja, ek het ook al 'n eerste fliek afspraak gehad/ Nee, ek het nog nie so iets oorgekom nie (1)
 - 6.9 Ja, dis verstaanbaar/ Nee, dit is te gewoon/ Nee, ek dink die tema is vlak (enige rede vir hoekom die gedig geslaagd is of nie) (1)
- [10]**

TOTAAL AFDELING C: 30

AFDELING D: TAALVAARDIGHEID

VRAAG 7: SINSTRUKTURE

- 7.1 Die afgelope 15 jaar het Morrie Boogart agtduisend mussies vir haweloses gebrei.
Agtduisend mussies vir haweloses is die afgelope 15 jaar deur Morrie Boogart gebrei. (1)
- 7.2 Morrie is 91 jaar oud. Hy is vasgekluiser aan sy hospitaalbed.
Morrie wat 91 jaar oud is, is aan sy hospitaalbed vasgekluiser./ Morrie wat aan sy hospitaalbed vasgekluiser is, is 91 jaar oud. (1)
- 7.3 Morrie is in die hospitaal opgeneem. Hy besluit om 'n verskil te maak.
Nadat Morrie in die hospitaal opgeneem is, het hy besluit om 'n verskil te maak./besluit hy om 'n verskil te maak. (1)
- 7.4 Morrie antwoord: "Solank as wat ek lewe, wil ek help waar ek kan."
Morrie antwoord dat solank as wat hy lewe, hy wil help waar hy kan./ solank as wat hy lewe, wil hy help waar hy kan. (1)
- 7.5 Die haweloses moet iets lekker warm besit.
Die haweloses behoort iets lekker warm te besit. (1)
- 7.6 Simon McDermot se pa het Alzheimers. Hy kan niks onthou nie.
Aangesien Simon McDermot se pa Alzheimers het, kan hy niks onthou nie. (1)
- 7.7 Hy onthou egter die woorde van Pat Boone se liedjie *Quando, Quando*.
Die woorde van Pat boone se liedjie *Quando, Quando* word (egter) deur hom onthou. (1)
- 7.8 Die video het 'Viral' gegaan. Hulle sing in die video.
Die video waarin hulle sing, het 'Viral' gegaan. (1)
- 7.9 Het jy ooit gedink dat iemand met Alzheimers 'n liedjie se woorde sal onthou?
Nee, ek het nooit gedink dat iemand met Alzheimers 'n liedjie se woorde sal onthou nie. (1)

7.10 Simon se video samel £57 000 vir die Alzheimersvereniging in.

Daardie jaar het Simon se video £57 000 vir die Alzheimersvereniging ingesamel.

(1)

[10]

VRAAG 8: WOORDSTRUKTURE

8.1	Suid-Afrikaanse	1/2
8.2	propvol/stampvol	1/2
8.3	amper	1/2
8.4	opskrifte	1/2
8.5	Amerikaanse	1/2
8.6	wat	1/2
8.7	tweetjies	1/2
8.8	stokou	1/2
8.9	vier en tagtig/ vier-en-tagtig	1/2
8.10	Italiaanse	1/2
8.11	langer	1/2
8.12	meer	1/2
8.13	lewensmoeg	1/2
8.14	stoksielalleen/stokalleen	1/2
8.15	gekuier	1/2
8.16	derde	1/2
8.17	van	1/2
8.18	ly	1/2
8.19	seldsame	1/2
8.20	ouers	1/2
		[20x1/2=10]

VRAAG 9: KOMMUNIKASIE

9.1 Atleet 1 het geval en atleet 2 help haar op. Atleet 2 **moedig** atleet 1 **aan** en vertel hoe sy atleet 1 **bewonder**. Skryf wat Atleet 2 sê, neer.

(2)

Jy is 'n ster en het so ver gekom! Hou net aan, ek help jou. (15 woorde)

I: /1 T: /1

9.2 Die ou tannie Jole vertel vir die polisieman **wat verkeerd is** en **hoekom** hulle die polisie laat kom het. Skryf haar woorde neer.

(2)

Ons is so alleen en het gedink as ons julle laat kom, het ons ten minste vir 'n rukkie geselskap. (20 woorde)

I: /1 T: /1

- 9.3 Tiana Leigh verduidelik **hoekom** sy die foto sessie wil hê en **hoe dit haar sal laat voel**. Skryf neer wat sy vir haar ouers sê. (2)

Ek voel so min in my lewe mooi en daarom wil ek vir 'n dag 'n model wees. (18 woorde)

I: /1 T: /1

- 9.4 Morrie verduidelik **hoe hy voel** as hy 'n verskil maak en **waarom** hy juis **mussies** brei. (2)

Die mense kry so koud en ek wil hulle graag help. Dit laat my goed voel. (16 woorde)

I: /1 T: /1

- 9.5 Simon is **dankbaar** sy pa is nog by hom en hulle kan saam die **singery geniet**. Skryf neer wat hy dink. (2)

Dis só wonderlik om iets lekkers saam met Pa te doen. Dit voel soos die ou dae. (17 woorde) [10]

I: /1 T: /1

TOTAAL AFDELING D: 30

VRAESTEL TOTAAL: 100